

رقابت میلیادری برای آینده‌ای نامطمئن

برنده نبرد نفتی قرن کیست؟

با افت ۲۰ درصدی قیمت نفت در سال گذشته و چشم‌انداز مازاد عرضه در ۲۰۲۶، غول‌های نفتی جهان زیر ذره‌بین سهامداران قرار گرفته‌اند. اکنون پرسش اصلی این است: آیا شرکت‌های بزرگ نفتی باید همچنان سود نقدی توزیع کنند یا با تقویت ذخایر و توسعه پروژه‌های جدید، خود را برای دوره‌ای طولانی‌تر از وابستگی جهان به سوخت‌های فسیلی آماده سازند؟

پایگاه اطلاع رسانی دریا و نفت: مدیران ارشد شرکت‌های بزرگ نفتی پس از سال‌ها تمرکز بر کاهش هزینه‌ها و افزایش بازدهی سهامداران، اکنون با مطالبه‌ای تازه روبه‌رو هستند: ارائه تصویری روشن از مسیر رشد آینده در شرایطی که نگرانی‌ها درباره اوج تقاضای نفت و گذار انرژی همچنان پابرجاست. با کندتر شدن روند گذار به انرژی‌های پاک نسبت به برآوردهای اولیه، نیاز به سوخت‌های فسیلی ممکن است بیش از پیش‌بینی‌ها ادامه یابد. همین موضوع باعث شده شرکت‌هایی مانند ExxonMobil، Chevron، Shell، BP و TotalEnergies تحت فشار قرار گیرند تا پایداری ذخایر و قدرت سبد پروژه‌های خود را اثبات کنند.

تغییر اولویت سرمایه‌گذاران؛ از سود نقدی به رشد

در فصل اعلام نتایج مالی، سهامداران با توجه به افت قیمت نفت و احتمال افزایش عرضه جهانی در سال ۲۰۲۶، این پرسش را مطرح کردند که آیا اکنون زمان مناسبی برای تقویت دارایی‌ها و خرید پروژه‌های جدید است یا خیر. بیراج بورخاتاریا، تحلیلگر RBC Capital، معتقد است تمرکز سرمایه‌گذاران در حال تغییر است و رشد تولید و افزایش ذخایر به اولویت اصلی بدل می‌شود. به گفته او، توانایی جایگزینی تولید با ذخایر جدید، یکی از محورهای اصلی ارزیابی شرکت‌ها در این دوره است.

شل و چالش «شکاف منابع»

بیشترین فشارها متوجه Shell بوده است. این شرکت اعلام کرد نسبت ذخایر آن به ۷.۸ سال تولید کاهش یافته؛ پایین‌ترین سطح از سال ۲۰۱۳. بخش قابل توجهی از این کاهش ناشی از واگذاری دارایی‌ها در سال‌های گذشته، از جمله فروش کسب‌وکار شیل آمریکا و خروج از پروژه‌های گویان بوده است. مدیرعامل شل تأکید کرده شرکت برای پر کردن «شکاف منابع» خود چند سال فرصت دارد و قصد ندارد صرفاً برای افزایش ذخایر دست به خرید بزند، بلکه به دنبال پروژه‌هایی است که با تخصص فنی شرکت همخوانی داشته باشد. او تأکید کرده که فرصت‌های متعددی برای بررسی روی میز قرار دارد، اما رشد باید با انضباط مالی همراه باشد.

سه اهرم اصلی رشد در صنعت نفت

شرکت‌های بزرگ نفتی برای تضمین رشد آینده سه مسیر اصلی را دنبال می‌کنند:

۱. افزایش فعالیت‌های اکتشافی

۲. انعقاد قرارداد با کشورهای دارای منابع غنی، به‌ویژه در خاورمیانه

۳. ادغام و تملک (M&A)

تام الاکات از مؤسسه مشاوره‌ای Wood Mackenzie معتقد است شرکت‌ها ناچارند هر سه ابزار را همزمان به کار گیرند و در عین حال بهره‌وری دارایی‌های فعلی خود را افزایش دهند.

برتری نسبی غول‌های آمریکایی

در این رقابت، ExxonMobil روایت منسجم‌تری از رشد ارائه کرده است. این شرکت با ثبت رکوردهای تولید در حوضه پرمین و توسعه گسترده پروژه‌های فراساحلی در گویان، اعلام کرده نشانه‌ای از افت قریب‌الوقوع تولید مشاهده نمی‌کند. از سوی دیگر، Chevron با خرید ۵۳ میلیارد دلاری شرکت Hess و دستیابی به سهمی از پروژه‌های گویان، رکورد تولید تازه‌ای ثبت کرده و برای سال ۲۰۲۵ رشد ۷ تا ۱۰ درصدی پیش‌بینی کرده است. دو شرکت آمریکایی علاوه بر دارایی‌های گسترده، از ارزش‌گذاری بالاتر و ترازنامه‌های قدرتمندتری نسبت به رقبای اروپایی برخوردارند؛ مزیتی که قدرت مانور بیشتری در ادغام و تملک به آنها می‌دهد. برخی تحلیلگران حتی معتقدند سیاست‌های دولت آمریکا می‌تواند دسترسی این شرکت‌ها به منابع جدید را تسهیل کند.

تحركات بی‌پی و اعتماد به نفس توتال انرژی

BP در سال گذشته مجموعه‌ای از اقدامات اکتشافی مهم انجام داد؛ از جمله کشف میدانی در برزیل با برآوردی چند میلیارد بشکه‌ای و مشارکت با شرکت ایتالیایی انی در آنگولا. این شرکت برای ایجاد انعطاف بیشتر در سرمایه‌گذاری، برنامه بازخرید سالانه ۶ میلیارد دلاری سهام را متوقف کرده است. در مقابل، TotalEnergies با اعتمادبه‌نفس بیشتری از موقعیت خود سخن می‌گوید. مدیرعامل این شرکت اعلام کرده سطح ذخایر معادل ۱۲ سال تولید حفظ شده و ذخایر با سرعتی بیش از میزان تولید افزایش یافته است؛ موضوعی که به گفته او امکان تداوم رشد پس از ۲۰۳۰ را فراهم می‌کند.

در مجموع، اگرچه گذار انرژی همچنان در دستور کار جهانی قرار دارد، اما کند شدن این روند به غول‌های نفتی فرصت داده تا بار دیگر بر رشد تولید، تقویت ذخایر و توسعه پروژه‌های بزرگ تمرکز کنند. اکنون پرسش اصلی این نیست که آیا نفت به پایان راه رسیده، بلکه این است که کدام شرکت‌ها می‌توانند در عصر گذار انرژی، با ترکیبی از انضباط مالی و جسارت راهبردی، موقعیت برتر خود را حفظ کنند.